

Společné usnesení z konference Budoucnost ekologického vinařství v Podunají - příležitosti a rizika

Silné infekce plísní révy ve vinařství v řadě evropských zemí

V důsledku klimatických změn se vinařství v řadě evropských zemí stále více potýká s problémem extrémních výkyvů počasí. Důsledkem jsou na jedné straně více či méně dlouhé fáze sucha (viz ročníky 2015, 2018, 2019 a 2020) a na druhé straně - stejně jako v minulém roce - dlouhé fáze vydatných srážek a dlouhodobé vysoké vlhkosti vzduchu. Ten druhý případ způsobil v loňském roce, zejména ve vinařských regionech střední a jižní Evropy (například ve Švýcarsku, v oblastech Jura, Champagne, Burgundsko, Bordeaux, v Jižním Tyrolsku) a ve všech vinařských oblastech Německa, že se potýkalo mnoho vinic s těžkými infekcemi plísní révy a v některých případech s extrémními ztrátami výnosů. Některé vinice nebyly technikou průjezdné, což ztěžovalo provádění nezbytných opatření na ochranu rostlin. Neustálé projíždění vinicemi ničí půdu, vede k nebezpečné jízdě za mokra a ke zvýšené spotřebě paliva. Jako omyvatelný kontaktní prostředek neposkytují měďnaté přípravky dostatečnou ochranu před infekcí plísní révy v letech s dlouhotrvajícími srážkami. Zejména je třeba zohlednit udržitelnou ochranu půdy. Zvláště ekologické vinohradnictví čelí v takových letech velké výzvě.

Výzva jednotlivých vinařských podniků - individuální škody byly vysoké

V roce 2016 se mnoho zemědělských podniků muselo vyrovnat se ztrátou výnosů, a tím i s ekonomickými ztrátami, rok 2021 opět znamenal pro postižené zemědělské podniky značné hospodářské ztráty v důsledku plísní révy. Z dlouhodobého hlediska ztráty výnosů způsobené omezením možností v ochraně proti rostlinným patogenům - např. nedostatkem přípravků, rozbahněnou půdou, omezenou účinností přípravků – znamenají, že vinařské podniky nejsou ekonomicky životaschopné ve dvou ze šesti let.

Výzva vinařského odvětví jako celku s ohledem na udržitelnost, změnu klimatu a realizaci politických cílů

O přechod na ekologické zemědělství je v tomto odvětví velký zájem. Současně existují rizika ekonomičnosti zejména ekologického vinohradnictví v důsledku omezené možnosti ochrany révy vinné. Rozsáhlá výsadba nových odrůd révy vinné (PIWI), které jsou odolnější vůči houbám, je součástí střednědobé a dlouhodobé strategie. K tomu musí být k dispozici dostatečné množství sazenic. Dále je třeba rozvíjet prodej vín z těchto odrůd. Kompletní výměna odrůd révy trvá 30 až 40 let. Zejména staré vinice jsou podstatné pro kvalitní víno. Tyto okolnosti mají vliv na konečnou ochotu přejít k ekologickému hospodaření. Vzhledem ke změněným rámcovým podmínkám, zejména v důsledku klimatických změn, není ekonomická životaschopnost a rentabilita ekologického vinohradnictví zaručena ve všech případech, a proto lze očekávat i zpětný přechod z ekologického na konvenční vinohradnictví. Kromě toho se sníží počet vinařských podniků, které požádají o přechodné období k ekologickému vinohradnictví. To oslabí úspěchy ekologického vinohradnictví z posledních desetiletí. Cíl EU dosáhnout do roku 2030 podílu ekologického zemědělství ve výši 25 % (2020: 9,1 % zemědělské plochy v celé EU; zdroj: Eurostat) je pravděpodobně ještě daleko. Musíme vydlážit cestu k ekologickému vinohradnictví a ukázat vinařským podnikům ekonomicky udržitelnou perspektivu.

Politické cíle byly stanoveny - způsoby, kterými může ekologické vinohradnictví přispět, je třeba dále rozvíjet. Vinařství je rovněž připraveno přispět k evropskému cíli ekologického zemědělství, pokud budou vytvořeny vhodné rámcové podmínky.

K dosažení politických cílů je třeba více možností v ochraně révy - zvýšit existenční jistotu ekologického vinohradnictví vůči budoucnosti

Cílem je zajistit budoucnost evropského ekologického vinohradnictví z hlediska ekonomické životaschopnosti a konkurenceschopnosti a tím dosáhnout cíle zvýšit plochu ekologicky pěstovaných vinic na 25 % do roku 2030. To znamená zvýšit podíl PIWI odrůd, dále zlepšovat prognostické modely pro ochranu révy a v případě potřeby rozšířit možnosti ochrany rostlin tak, aby ekologické vinohradnictví bylo ve všech vinařských oblastech také ekonomicky úspěšné. Považujeme to za hlavní základní podmínku pro dosažení cíle EU, kterým je dosažení 25 % plochy ekologických vinic a zajištění budoucnosti ekologického vinohradnictví v Evropě. Potenciál ekologického vinohradnictví by měl být využit ve prospěch podniků a kulturní krajiny v Evropě.

Krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé strategie - je třeba dalšího výzkumu, získat podporu v Bruselu - každý od svých partnerů

Vidíme následující řešení a jsme otevřeni dalším návrhům a řešením:

- Vyzýváme k rozumnému doplnění možností opatření v ekologickém vinohradnictví v oblasti ochrany rostlin. Toho lze dosáhnout časově omezeným povolením nebo povolením vázaným na klimatické podmínky použitím fosfonátů v ekologickém vinohradnictví. To by zároveň přispělo k optimalizaci a minimalizaci používání mědi. Proto navrhujeme obnovené zkoumání stávajících a nových řešení na úrovni EU.
- Pro tento holistický přístup potřebujeme také větší podíl pěstování odrůd révy vinné odolnějších vůči houbovým chorobám (PIWI), které jsou vhodné pro trh, a zavedení a další zlepšení předpovědních modelů v ochraně rostlin.
- Naším cílem je zlepšit ochranu půdy a rostlin, jakož i ekonomickou a ekologickou udržitelnost vinařských podniků a životního prostředí.
- Doporučujeme rozšířit výzkum v oblasti udržitelného vinohradnictví, aby bylo možné přijmout střednědobá a dlouhodobá opatření, urychlit vývoj nových odrůd a schvalování nových přípravků a jejich zavádění do praxe.
- Za hlavní úkol pro všechny považujeme cílené další vzdělávání a odbornou přípravu pracovníků v praxi.

DWV 13. 4. 2022

Mimo jiné s usnesením souhlasily svazy vinařů z Německa, Rakouska, Česka a Maďarska, stejně jako ekologické svazy jako jsou Ecovin Německo, Ekovin Česko, Bioland Německo a PIWI International.

Přeložil Jiří Sedlo